

a. Az alkotó neve és művészetének néhány fontosabb sajátossága:

Szabó Dezső 1967-ben született Keszthelyen. 1990–1995 között a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán tanult. 1995–1997 között ugyanott posztgraduális képzésben folytatta tanulmányait. 1995-ben Herman Lipót-díjat, 2002-ben Smohay-díjat kapott, 2005-ben a Strabag Festészeti Díj Alkotói támogatásában részesült. 1996–1998-ban Derkovits-ösztöndíjas, 2000–2002-ben Pécsi József-ösztöndíjas, 2003-ban a Római Magyar Akadémia ösztöndíjasa volt. 2004-ben Párizsban járt tanulmányúton.

A kilencvenes években induló képzőművész-fotós generáció egyik kiemelkedő képviselője, számtalan hazai és nemzetközi kiállítás résztvevője. (forrás: www.ludwigmuseum.hu) Fényképeit többnyire megkonstruált makettekéről készíti, legyen az tengeralattjáró, forgószelel, vihar, szobabelső (Helyszín I–VII.) vagy légi katasztrófa (Black box sorozat). Ekképp felveti a valóság vagy illúzió és fikció problematikáját, és így kapcsolódik a képkészítés lehetőségeiről szóló ezredvégi diskurzusba; ugyanakkor olyan drámai, lírai vagy hétköznapi helyzeteket teremt képein, melyek – elkészítési módjuktól függetlenül is – életünkhöz kapcsolódnak.

b. A műtárgy címe: Expedíció I–VIII.

c. A mű formai-térbeli jellemzői: kiterjedése, alakja, felülete, színe, a felületén látható alakzatok (képek esetében a hagyományos vizuális objektumok számbavétele)

A mű nyolc különálló nyomtatott fénykép, melyeket többnyire együtt installálnak a kiállítóterben. Jelenleg a harmadik emeleti gyűjteményi kiállításban látható. A nyolc képen extrém természeti közegben készült fotókat láthatunk, melyeken nagy magasságok és nagy mélységek jelennek meg: a sarkvidék, egy vulkanikus térség, magas hegység, mély óceán stb. A képek mindegyikén fellelhető az ember vagy annak nyoma. Felfedezhetünk egy mentőcsoportot, de egy helikopter árnyékát is, melyben feltételezhető, hogy szintén emberek vannak. A képeken az erős színek dominálnak. Ám ha alaposabban megnézzük a képeket, akkor rájövünk, hogy ezek nem valós helyszínek, hanem megrendezettek. Az emberek bábszerűek, a vizes objektív a bűváros képen szándékos, a víz is mintha celofán lenne és nem víz. Egyes képek teljesen valósnak tűnnek, csak így egyben szemlélve esik le a turpisság.

d. A mű anyagi minőségének leírása: milyen anyagból/anyagokból készült?

Fotográfia, nyomtatva.

e. A mű elkészítésének módja, technikája, a mű mögött felfedezhető technológia

A fényképek, melyek ebben a sorozatban szerepelnek, a médiából lehetnek számunkra ismerősek. Az ilyen jellegű képekkel a hírportálokon vagy mondjuk a National Geographic folyóirat hasábjain találkozhatunk. A helyzet viszont az, hogy ezek nem valós extrém természeti körülmények között készültek, hanem műtermi körülmények között, beállított fényekkel, digitális manipuláció nélkül létrehozott képek. A képen szereplő tárgyak és bábuk egyszerű anyagok, mint nejlontáska, liszt és hasonlók.

f. Az alkotás műfaja (olykor egyértelmű, de nem mindig evidens)

fotográfia, C-print

g. A mű elhelyezésének, kiállításának módja. A többi műhöz való helyzeti, formai, tartalmi viszonya

A fotósorozat jelenleg a harmadik emeleti gyűjteményi kiállításban szerepel, egy teremben Roman Ondak, Eperjesi Ágnes, Nemes Csaba és Imre Mariann művével. A művek között kisebb tartalmi kapcsolódás van, nagyobb szerkezeti vagy materiális kapcsolódást nem fedezhetünk fel.

2. Hangulati, jelentésbeli, szimbolikus tartalmak kibontása / dekódolás + személyiség, habitus

Szabó Dezső ebben a képsorozatában olyan jelentést kódolt, mely lassan ugyan, de világosan kifejezhető a műből. A látogató először végignézi a képeket, s ha hosszabban szemléli, előbb-utóbb észreveszi a kis „csalást”. Ám a művész nem akarja ezt elrejteni, felfedi önmagát. Célja egyrészt az alaposabb megfigyelés, illetve az azt követő felismerés, másrészt ezen túllépve az üzenet megfogalmazása, mely szerint vizualitásban rendkívül gazdag világunkban nem minden az, aminek látszik. Ez köszönhető a digitális technológia fejlődésének, másrészt a reklámok, a média világának, melyben gyakran hamis képekkel közvetítenek hamis üzeneteket. Gondoljunk csak az ún. food stylistokra, akik a gyorséttermek ételeit állítják össze, hogy egy-egy képen tökéletesnek tűnjenek! Szabó Dezsőnek nem célja a megtévesztés, inkább a manipulációra való figyelemfelhívás.

3. A szélesebb környezet feltárása: művészeti, kulturális, politikai kontextusok, összefüggések / dekódolás + értelemadás

A fotográfia feltalálása óta maga a médium nagy átalakuláson ment keresztül. Feltalálásakor egy olyan mély és régi emberi igényt valósított meg, mely a festészetet teljesen más irányba terelte: a valóság tökéletes lemásolását. A fotó sokáig erős bizonyítékértékkel rendelkező dolog volt, de ahogy megszületett a digitális fényképezés, a fotó bíróságon felhasználható bizonyító értéke elveszett. Szinte bármi lehetséges digitális manipulációval.

Szabó Dezső munkásságában a fotográfia médiumára való reflektálás többször is megjelenik.

Fogalmak:

önreflexió, médium

-